

लक्झमबर्ग



14 जून 1985. आकाश ढगाळ होतं. संधपणे वाहणाऱ्या मोझेल नदीच्या पात्रात "प्रिन्सेस मेरी एस्ट्रीड" ही बोट उभी होती. नदीवरच्या गावातील लोकांचे दैनंदिन व्यवहार नेहमीसारखेच सुरू होते. पण नदीत उभ्या असणाऱ्या बोटीवर मात्र एक ऐतिहासिक घटना घडत होती. बोटीत पाच युरोपीय देशांचे स्टेट सेक्रेटरी जमले होते. सर्वप्रथम या देशांमध्ये होणाऱ्या नव्या एग््रीमेंटचं वाचन करण्यात आलं, मग त्यावर या पाचही सेक्रेटरीजनी आपल्या सहया केल्या. या एग््रीमेंटमुळे जर्मनी, फ्रान्स, बेल्जियम, नेदरलँड्स आणि लक्झमबर्ग या देशांच्या बॉर्डर्स एकमेकांना खुल्या राहणार होत्या. लक्झमबर्गमधील, शॅंग्यन या गावी हे एग््रीमेंट झालं यावरूनच या एग््रीमेंटला शॅंग्यन एग््रीमेंट किंवा शॅंग्यन ट्रीटी अस म्हटल जाऊ लागले. पुढे अनेक देश त्यात सामील झाले व शॅंग्यन एरिया निर्माण झाला. आज एकाच शॅंग्यन व्हिसावर युरोपातील सव्वीस देशांमध्ये आपल्याला मुक्तपणे फिरता येते. ते या एग््रीमेंट मुळेच.

पॅरिसहून जर्मनीला जाताना वाटेत आपल्याला हा चिमुकला लक्झमबर्ग देश लागतो. बेल्जियम, जर्मनी आणि फ्रान्स या तीनही मोठ्या देशांच्या मधोमध असणारा लक्झमबर्ग हा युरोपमधील एक महत्त्वाचा देश आहे. जेमतेम अडीच हजार चौरस किलोमीटर क्षेत्रफळ असणाऱ्या लक्झमबर्गची लोकसंख्या जेमतेम सव्वासहा लाख आहे. एक वैशिष्ट्यपूर्ण

लकझमबर्ग

गोष्ट म्हणजे लकझमबर्ग ही जगातली एकमेव ग्रँड ड्ची आहे. ग्रँड ड्यूक हेन्री हा लकझमबर्गचा मोनार्क आहे. तसंच देशात संसदीय लोकशाही आहे. सांस्कृतिकदृष्ट्या जर्मन आणि फ्रेंच संस्कृतीचा प्रभाव लकझमबर्ग मध्ये दिसून येतो. त्यामुळे लकझमबर्गला या आपल्या राष्ट्रीय भाषेबरोबरच जर्मन आणि फ्रेंच याही देशांच्या भाषा अधिकृत भाषा म्हणून गणल्या जातात.

युरोपमधील सर्वाधिक कमी लोकसंख्येचा देश' व 'स्मॉलेस्ट सॉवरिन स्टेट' म्हणून ओळखला जाणारा लकझमबर्ग एक श्रीमंत देश आहे. दहाव्या शतकात एका छोट्याशा किल्ल्यापासून सुरुवात करणारा लकझमबर्ग पुढील अनेक शतकं फ्रेंच व जर्मन साम्राज्याचा भाग राहिलेला आहे. 19 व्या शतकात आपल्या स्वतंत्र अस्तित्वासाठी लकझमबर्गचे प्रयत्न सुरु झाले. 1839 सालच्या बेल्जियममधील चळवळीनंतर देशाचा फ्रेंचभाषिक प्रदेश बेल्जियमला जोडला गेला. पहिल्या महायुद्धात लकझमबर्गला झळ पोहोचली नसली, तरी पुढे दुसऱ्या महायुद्धात मात्र नाझी फौजांनी लकझमबर्ग व्यापून जर्मन साम्राज्याला जोडून टाकला. 1944ला मुक्त झाल्यानंतर लकझमबर्ग हा युनायटेड नेशन्स, बेनेलक्स, नाटो, युरोपियन युनियन इत्यादी आंतरराष्ट्रीय संघटनांचा फाउंडर मॅबर बनला. लकझमबर्ग सिटी युनेस्कोच्या वर्ल्ड हेरिटेज साईट्सपैकी एक असून, युरोपियन युनियनची एक राजधानी सुद्धा आहे.

मोझेल नदीच्या आसपास असणाऱ्या संपन्न प्रदेशातलं वाइन उत्पादन, स्टील उद्योगात मारलेली उंच भरारी तसेच रबर आणि केमिकल्सच्या उत्पादनात केलेलं काम व आताच्या काळात बँकिंग, फायनान्स, इन्शुरन्स इत्यादी क्षेत्रात केलेली प्रगती, यामुळे लकझमबर्ग सतत चर्चेत राहिलेला आहे. टॅक्स हेवन म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या या देशात, काम करण्यासाठी व राहण्यासाठी बरेच युरोपियन लोक येत असतात. अलीकडच्या काळात शैक्षणिक संस्था नावारूपाला येत असल्यामुळे, अनेक देशविदेशातील विद्यार्थ्यांचा कल लकझमबर्गला शिक्षणासाठी येण्याकडे असतो. जगाच्या नकाशात आकाराने लहान दिसत असला, तरी सुद्धा आपल्या मेहनतीने व कामाने लकझमबर्गने जगात चांगलं नाव कमावलं आहे...आणि खरंतर, त्यातच त्याचं मोठेपण आहे.....क्रमश :